

Bruxelles, 23 noiembrie 2022
(OR. en)

15144/22

COH 111
SOC 647

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	22 noiembrie 2022
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	14481/22
Subiect:	Politica de coeziune - Concluziile Consiliului (22 noiembrie 2022)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind politica de coeziune, aprobate de Consiliu (Afaceri Generale/Coeziune) în cadrul celei de a 3910-a reuniuni a sale din 22 noiembrie 2022.

Concluziile Consiliului privind politica de coeziune**CONSILIUL UNIUNII EUROPENE:**

- (1) REAMINTEȘTE concluziile sale din iunie 2022 referitoare la comunicarea cu privire la cel de al 8-lea raport privind coeziunea „Coeziunea în Europa în perspectiva anului 2050”;
- (2) REAMINTEȘTE că politica de coeziune este principala politică axată pe dezvoltarea socioeconomică a regiunilor UE și care depune eforturi pentru a reduce decalajele dintre acestea, astfel cum se prevede la articolul 174 din TFUE; REAMINTEȘTE că obiectivul coeziunii sociale, economice și teritoriale se află în centrul proiectului european și SUBLINIAZĂ riscurile de creșteri ale decalajelor regionale cauzate de crize și de evoluția situației geopolitice;
- (3) SUBLINIAZĂ că este important să se protejeze interesele financiare ale Uniunii și să se aibă în vedere Regulamentul privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii;

Valoarea adăugată a politicii de coeziune

- (4) SUBLINIAZĂ că politica de coeziune este flexibilă, modernă și cu acțiune pe termen lung și RECUNOAȘTE rolul politicii de coeziune în ceea ce privește contribuția la dezvoltarea viitoare a UE prin consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, îmbunătățirea calității vieții cetățenilor UE și prin sprijinirea tranziției către o economie neutră pentru climă, circulară, verde și digitală, și, totodată, rolul acesteia în asigurarea unei piețe interne echilibrate și în sporirea competitivității UE la nivel mondial;

- (5) SUBLINIAZĂ efectul de pârghie al politicii de coeziune; SUBLINIAZĂ că se estimează că, la 15 ani de la sfârșitul perioadei de punere în aplicare, fiecare sumă de 1 EUR cheltuită pentru politica de coeziune a generat o sumă suplimentară de 2,7 EUR în cadrul PIB-ului la nivelul UE¹;
- (6) REAMINTEȘTE că politica de coeziune a fost un deschizător de drumuri în ceea ce privește utilizarea practicilor de evaluare și a programării orientate spre rezultate. Bunele practici din cadrul politicii de coeziune ar putea fi preluate, mai departe, de alte politici ale UE;
- (7) RECUNOAȘTE că politica de coeziune nu este un instrument de criză, deși aceasta și-a dovedit utilitatea în atenuarea efectelor crizelor recente, și CONSIDERĂ că politica de coeziune ar trebui să se poată adapta la noile evoluții fără a-și compromite obiectivele structurale și pe termen lung;
- (8) SUBLINIAZĂ că modul de gestiune partajată este o caracteristică esențială care asigură punerea în aplicare eficace a politicii de coeziune, cu efecte pozitive care contribuie la:
- asigurarea unei implicări adecvate a nivelului subnațional și a cooptării partenerilor în conformitate cu principiul parteneriatului, creând astfel un sentiment de asumare a programelor și a tendințelor de dezvoltare, și promovând apartenența la proiectul european;
 - îmbunătățirea capacității și a calității administrației publice, a abordării sale de planificare strategică în ceea ce privește investițiile pe baza unei logici de intervenție solide, a orientării către rezultate și a performanței bugetare;
 - crearea condițiilor pentru o programare ascendentă, corelând în același timp noile tendințe mondiale cu procesul de elaborare a politicilor la nivel național și regional și cu planificarea investițiilor (de exemplu, punerea accentului pe specializarea inteligentă și transformarea digitală, pe orașele inteligente, pe abordarea bazată pe realitatea zonei, pe aplicarea evaluării impactului teritorial);

¹ Cel de al 8-lea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială, Coeziunea în Europa în perspectiva anului 2050, capitolul 9: Impactul politicii de coeziune.

- (9) SUBLINIAZĂ că multiplicarea instrumentelor de finanțare crește riscul de suprapunere cu intervențiile din cadrul politicii de coeziune, poate compromite capacitatea politicii de coeziune de a-și îndeplini obiectivele pe termen lung, crește costurile de coordonare și creează sarcini administrative pentru statele membre, regiuni și beneficiari;
- (10) CONSIDERĂ că ar trebui să fie bine definite liniile de demarcație dintre diferitele instrumente și că alte instrumente ar trebui să fie complementare față de politica de coeziune și sinergice cu aceasta, cu scopul de a evita fragmentarea artificială și duplicarea investițiilor;

Perioada de programare 2014-2020

- (11) SALUTĂ rezultatele obținute în perioada de programare 2014-2020 și IA ACT de analiza prezentată de Comisie în cel de al 8-lea raport privind coeziunea;
- (12) SUBLINIAZĂ necesitatea de a se concentra asupra închiderii perioadei de programare 2014-2020 [...] și INVITĂ Comisia să ia în considerare toate flexibilitățile posibile atunci când definește modalitățile de închidere, permițând astfel punerea în aplicare eficace și eficientă a operațiunilor;
- (13) INVITĂ Comisia, statele membre și autoritățile regionale ca, în cooperare cu toate părțile interesate relevante, să disemineze și să promoveze pe scară largă în rândul publicului rezultatele și beneficiile politicii de coeziune;

Politica de coeziune și răspunsul său adaptat la crizele recente

- (14) IA ACT de faptul că politica de coeziune a jucat un rol important în combaterea consecințelor economice ale crizei COVID-19 și REAMINTEȘTE adoptarea rapidă a propunerilor legislative ale Comisiei privind Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa (CARE), creșterea prefinanțării din resursele REACT-EU și din FAST-CARE;

- (15) INVITĂ Comisia să monitorizeze îndeaproape efectele economice și sociale ale agresiunii militare neprovocate a Rusiei împotriva Ucrainei, inclusiv situația de pe piețele energiei și inflația, și să exploreze măsuri suplimentare pentru a asigura punerea în aplicare cu succes a programelor politicii de coeziune, dacă este necesar;

Perioada de programare 2021-2027

- (16) SALUTĂ faptul că în cadrul legislativ 2021-2027 sunt prevăzute norme de punere în aplicare mai simple și mai flexibile; INVITĂ Comisia să evalueze impactul acestor norme și să monitorizeze posibilitățile de simplificare suplimentară, în special în ceea ce privește sarcina administrativă pentru toate părțile interesate implicate în comparație cu valoarea adăugată reală;
- (17) SUBLINIAZĂ elementele perioadei de programare 2021-2027, cum ar fi:
- legătura dintre politica de coeziune și semestrul european, care a fost consolidată în perioada de programare 2021-2027; SUBLINIAZĂ, cu toate acestea, că trebuie asigurat echilibrul dintre o abordare bazată pe realitatea zonei și prioritățile europene;
 - noile demersuri în direcția unui sistem de audit îmbunătățit, bazat pe consolidarea încrederii pe termen lung;
 - sistemul de condiții favorizante; CONSIDERĂ că, pentru o punere în aplicare corespunzătoare a politicii de coeziune, este esențial să se evalueze îndeplinirea condițiilor favorizante, fără a se impune statelor membre sarcini administrative nejustificate;
 - soluțiile care contribuie la asigurarea faptului că finanțarea din domeniul coeziunii se înscrie în sfera obiectivelor de mediu, sociale și climatice;
 - raționalizarea logicii de intervenție și a sistemelor de indicatori, precum și simplificarea cadrului de performanță, precum și evaluarea intermediară a programelor și a acordurilor de parteneriat în 2025, care va permite abordarea provocărilor identificate recent;
 - opțiunile din cadrul punerii în aplicare a programelor cu gestiune partajată vizând transferul anumitor niveluri de finanțare între fonduri și categorii de regiuni;
 - posibilitățile mai ample de a combina diverse forme de sprijin, cum ar fi instrumentele financiare și granturile;

- (18) SALUTĂ furnizarea de către Comisie a unor orientări cu privire la principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative” și la reziliența la efectele schimbărilor climatice și INVITĂ Comisia să facă schimb de exemple de bune practici cu statele membre;
- (19) INVITĂ statele membre și Comisia să se asigure că punerea în aplicare a programelor pentru perioada 2021-2027 începe fără întârzieri suplimentare și să ia măsurile necesare pentru a accelera punerea în aplicare;
- (20) INVITĂ Comisia și statele membre să contribuie la simplificare, printre altele, prin explorarea suplimentară a potențialului unor noi opțiuni, cum ar fi finanțarea nelegată de costuri și opțiunile simplificate în materie de costuri, la nivel mai general, și INVITĂ Comisia să partajeze exemple de bune practici și să sprijine statele membre în această privință;
- (21) SUBLINIAZĂ importanța prevenirii și combaterii fraudei și corupției; INVITĂ statele membre și Comisia să coopereze îndeaproape cu privire la aceste subiecte și să sporească eficiența sistemelor de control;
- (22) INVITĂ statele membre și Comisia să pregătească terenul suficient de devreme în vederea unei evaluări intermediare eficiente pentru perioada 2021-2027;
- (23) INVITĂ Comisia
- să dovedească în permanență impactul politicii de coeziune prin analizarea efectelor macroeconomice și de propagare pentru toate regiunile, utilizând date și cifre;
 - să determine impactul investițiilor din cadrul politicii de coeziune asupra binelui public și sustenabilitatea investițiilor realizate;
 - să analizeze rezultatele multiple ale politicii de coeziune, inclusiv în domeniile economiei, inovării, digitalizării, climei și mediului și afacerilor sociale.

Aspectul teritorial al politicii de coeziune

- (24) CONSIDERĂ că abordarea bazată pe realitatea zonei, care ia în considerare particularitățile teritoriale ale regiunilor, este un element esențial al politicii de coeziune;
- (25) SUBLINIAZĂ că elaborarea și punerea în aplicare a instrumentelor UE, inclusiv a celor care răspund unor provocări mondiale neprevăzute, ar trebui să țină seama de dimensiunea teritorială;
- (26) SUBLINIAZĂ că trebuie să se acorde o atenție deosebită particularităților și sprijinului acordat regiunilor, în special cele mai puțin dezvoltate, care suferă de diverse dezechilibre structurale sau permanente, indiferent de originea lor;
- (27) SUBLINIAZĂ că politica de coeziune contribuie în mod semnificativ la realizarea obiectivelor de dezvoltare a zonelor rurale și urbane, promovând în același timp abordări integrate ale teritoriilor;
- (28) SUBLINIAZĂ importanța și oportunitățile cooperării transfrontaliere, transnaționale și interregionale pentru statele membre și regiunile acestora, precum și pentru țările vizate de politica de vecinătate și țările care utilizează Instrumentul de asistență pentru preaderare și EVIDENȚIAZĂ faptul că o cooperare reciprocă susține dezvoltarea regiunilor și integrarea UE;
- (29) SALUTĂ oportunitățile care decurg din includerea cooperării și a unor acțiuni de cooperare în programele aferente obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, precum și contribuția politicii de coeziune la integrarea strategiilor macroregionale și pentru bazinele maritime;

- (30) RECUNOAȘTE Fondul pentru o tranziție justă instituit în cadrul financiar multianual 2021-2027 cu scopul de a le permite regiunilor și cetățenilor să abordeze impactul social, asupra ocupării forței de muncă, economic și de mediu al tranziției către obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și către o economie a Uniunii neutră din punct de vedere climatic până în 2050;
- (31) INVITĂ, pe de o parte, statele membre să accelereze pregătirea și, pe de altă parte, Comisia să aprobe rapid programele cofinanțate de Fondul pentru o tranziție justă și planurile teritoriale pentru o tranziție justă corespunzătoare;
- (32) INVITĂ Comisia să țină seama de particularitățile alocărilor NGEU și de termenele pentru punerea în aplicare a acestor resurse și SOLICITĂ Comisiei să sprijine statele membre în punerea în aplicare la timp a Fondului pentru o tranziție justă, în special în ceea ce privește proiectele mari de transformare;

Politica de coeziune post-2027

- (33) SUBLINIAZĂ importanța coeziunii ca principiu, politică, obiectiv și pilon al UE și SUBLINIAZĂ necesitatea de a continua consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, pe baza unei solide guvernante pe mai multe niveluri și a unui solid parteneriat cu părțile interesate regionale și cu cetățenii, precum și în diferitele domenii de politică ale UE;
- (34) SUBLINIAZĂ că politica de coeziune este o politică pentru toate regiunile;
- (35) INVITĂ Comisia să își prezinte propunerile legislative pentru perioada de după 2027 cât mai curând posibil după prezentarea propunerii pentru următorul cadru financiar multianual al UE;
- (36) REAMINTEȘTE că aceste concluzii nu aduc atingere negocierilor privind cadrul financiar multianual post-2027 și cadrul legislativ privind coeziunea al UE;

(37) INVITĂ Comisia:

- să evalueze toate aspectele legislației pentru perioada 2021-2027, să exploreze în continuare oportunitățile oferite de abordarea bazată pe performanță și să o utilizeze la maximum în pregătirea următorului cadru legislativ;
- să continue simplificarea normelor pentru adoptarea și punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, pe baza unor exemple dovedite și a bunelor practici, în vederea reducerii sarcinii administrative pentru toate părțile interesate;
- să armonizeze normele de punere în aplicare între diferitele programe ale UE care contribuie la obiective similare, pentru a evita sarcinile administrative inutile pentru toate părțile interesate;
- să asigure continuitatea normelor și a securității juridice, fără a crește sarcina administrativă;
- să încurajeze utilizarea pe scară mai largă a bunelor practici în cazul unor experiențe dovedite și al unor rate de eroare scăzute;

(38) INVITĂ Comisia să analizeze cadrul legislativ al politicii de coeziune, concentrându-se, în același timp, pe obiectivele de dezvoltare durabilă ale UE și ale regiunilor sale, și ținând seama de faptul că acesta ar trebui să abordeze particularitățile tuturor regiunilor, ar trebui, de asemenea, să examineze suplimentar situația regiunilor aflate într-o capcană a dezvoltării și a regiunilor de la frontiera externă a UE, pentru a oferi un răspuns adecvat nevoilor lor specifice, și ar trebui să prevadă măsuri specifice de sprijinire a dezvoltării regiunilor ultraperiferice;

(39) SUBLINIAZĂ că provocările demografice, cum ar fi tendința demografică negativă, îmbătrânirea populației, depopularea și exodul creierelor, ar putea adânci în mod semnificativ decalajele teritoriale existente între regiuni, împiedicând coeziunea, creșterea economică și ocuparea forței de muncă; INVITĂ Comisia să analizeze modalitățile de abordare adecvată a acestor provocări;

(40) REAMINTEȘTE că, în cazul unor regiuni ultraperiferice și state membre insulare, provocările demografice pot consta într-o pondere tot mai mare a populației tinere și în valori extreme ale densității populației;

- (41) INVITĂ Comisia să continue cooperarea strânsă și schimburile cu statele membre cu privire la elementele-cheie ale elaborării și punerii în aplicare a politicilor în cursul procesului de pregătire a următorului pachet legislativ;
- (42) INVITĂ Comisia, statele membre și autoritățile regionale să aibă în vedere ca, la pregătirea instrumentelor de investiții, să nu prejudicieze coeziunea, de exemplu asigurându-se că politicile și instrumentele UE și naționale contribuie la convergența și reducerea asimetriilor dintre regiuni și din interiorul acestora; [...]
- (43) INVITĂ Comisia să evalueze instrumentele de politică existente ale UE înainte de a introduce altele noi, pentru a evita suprapunerile cu respectivele instrumente existente, în special cele aferente politicii de coeziune. Această evaluare ar trebui să includă identificarea celei mai eficiente metode de punere în aplicare a cadrului de politică al UE și rezultatele evaluării diferitelor instrumente;
- (44) ÎȘI MENȚINE ANGAJAMENTUL față de o dezbatere politică periodică între miniștrii de resort în cadrul Consiliului Afaceri Generale pentru a aborda politica de coeziune, punerea sa în aplicare și posibilele provocări.
-